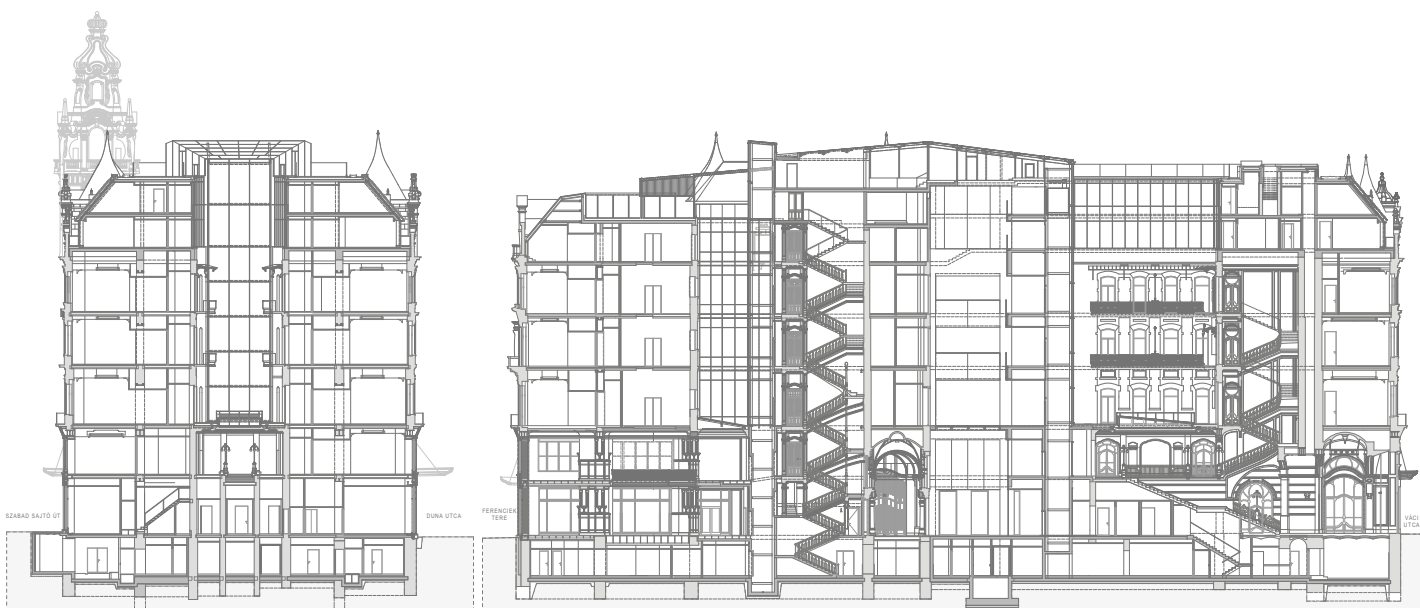

A Matilddá vált palota

PUHL ANTAL ÉS DAJKA PÉTER TERVEI ÁLTAL ÚJULT MEG
A DÉLI KLOTILD PALOTA

Építész: PUHL ANTAL DLA, DAJKA PÉTER
– PUHL ÉS DAJKA ÉPÍTÉSZ IRODA
Szerző: BÁN DÁVID | Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Az épület tetőzetét a korábbi padlás-
térből kialakított loft-szint miatt
valamelyest meg kellett emelni

◀ A külső homlokzatok megújításával az épület visszanyerte eredeti pompáját

▶ Az épület nyílászáróit az eredeti mintázat alapján, a mai követelményeknek megfelelően újra kellett gyártani

Az Erzsébet híd pesti hídfőjét kapuként övező két karakteres palota déli darabja, a köznyelvben csak Matild néven forgó épület, akárcsak a túloldali társa, luxusszállodaként kezd új életet.

„Van egy régi szájhagyomány, mely szerint József főhercegnek két lánya közül az egyik Klotild, a másik Matild volt s róluk neveztek el a palotákat. Mi szívesen élünk ezzel a két névvel, mert így legalább meg tudjuk különböztetni a két egyforma épületet” – írja az V. kerületi Házkezelőszégi Igazgatóság 1962-ben a Lúdas Matyi megkeresésére megküldött válaszelevelükben. Ugyanis a közkedvelt vicclap felháborodott az Esti Hírlap egy korábbi rövid cikkén, amely a két Klotild palota egyikét lematildozta. Noha valóban hivatalosan „Klotild palotákról” van szó, a szájhagyományt felkapva a korabeli sajtótól kezdve máig rajta maradt az Erzsébet híd pesti hídfőjét kapuként körbefogó, egymásra szimmetrikus két meghatározó épületrömb déli darabján a Matild elnevezés. „Új köntöst kap a Klotild- és a Matild-palota” – írta például a Magyar Nemzet, szintén 1962-ben. Noha az épületet korábban hivatalosan ugyan sosem viselte a Matild nevet, most azonban, bő évszázaddal megépítése után „legalizálódott” az elnevezés, és felújítva Matild Palota névvel nyílt meg luxusszállodaként. 1893-ban egy kormányrendelet nyomán elindult két új budapesti dunai híd, a mai Szabadság és Erzsébet hidak előkészítése. Az eredeti elnevezés szerinti Eskü téri híd építéséhez egy jelentős átrendeződésen ment keresztül a kapcsolódó belvárosi térség. Az átalakulás egyik legfőbb eleme a híd átadásával egyidőben elkészült, azt két oldalról szegélyező impozáns ikerpaloták megépítése volt. Az épületek alapját adó két, kiemelt pozícióban levő telket Klotild főhercegnő, József főherceg felesége vásárolta meg a Fővárosi Közmunkák Tanácsától, a Kígyó tér – a mai Ferenciek tere nyugati felének – rendezése után. „Lukits Adolf királyi tanácsos, a főhercegi uradalmak és javak igazgatója 1898. április 27-én kérvénnyel fordult a Fővárosi Tanácshoz, Klotild főhercegnő megbízásából. Közölte, hogy a délebbi, Duna utca által határolt, »A« jelzésű telken és az északabbi, Kígyó utca által határolt, »B« jelzésű telken »két pendant jellegű 4 emeletes bérházat« szándékozik építtetni a főhercegnő.” A délebbi palota tervei készültek el előbb, azokat Korb Flóris és Giergl Kálmán építészek készítették és a megrendelői igények értelmében egy pompás, a kor szellemében kiemelkedő, elsőrangú épületet kellett megfogalmazniuk. „Mindkét épület a helyi viszonyok teljes tekintetbe vételével, első rangú kivitelben, mint árúházak, díszes boltkapuzatokkal és kőhomlokzattal, jellegzetes sarok felépítményekkel terveztek és fognak készíttetni.” Többszöri nekifutás és tervmódosítás után végül a Fővárosi Mérnöki Hivatal műszaki véleménye és a Fővárosi Közmunkák Tanácsa javaslatai alapján, és azok kikötéseivel 1898. júni-

us 15-én adta meg az építési engedélyt a főváros a Klotild-paloták I. épületére. A toronnyal ékesített, három emeleten kialakított impozáns belmagasságú és alapterületű – öt-hat szobás lakásoknak, alattuk két szinten kávéháznak és üzlethelyiségnek helyet biztosító – épület végül alig két év alatt, 1901-ben készült el. A szemben levő, azzal szinte teljesen szimmetrikus párját, az északi tömböt egy évvel később adták át. Az épületeket középen egy kocsiátjáró passzázs metszi keresztbe, eredetileg ezzel osztották ketté a kereskedelmi egységeket: a mai Ferenciek terei oldalon kávéház, a Duna felé üzlethelyiségek nyíltak.

A megépült házak szerkezeti érdekessége, hogy a földszinti és a mezzaninon folytatódó kereskedelmi részek tartópilléreit és gerendázatát vasból készítették, amit faragott kőburkolattal gondosan takartak. Ezen a szerkezeten nyugszik a további három emelet és a saroktornyok téglából épült, szintén faragott kőburkolattal felöltöztetett tömege. Az első lakoszinten található termeket eredetileg különböző társulatok és egyletek vették birtokukba, így a tényleges lakások csak a második emeleten kezdődtek. A tetőtérben pedig idővel maga Korb Flóris és Giergl Kálmán nyitott építésműtermet, noha az ehhez szükséges építési engedély beszerzése elé szintén számtalan akadály gördült.

Míg a ház külseje az eklektika jegyeit hordozza, a belső kialakítást már egyértelműen a szecessziós hatások uralták. Az üveglablakok Róth Miksa műhelyében készültek, a lakásokban a pécsi Zsolnay csempegyár szállította a kályhákat és itt létesült Budapesten először lift az OTIS jóvoltából. A palota keleti szárnyában nyílt meg a Belvárosi Kávéház szelős terével, kovácsoltvas korlátos galériával. A kávéház konyhája ismert volt, a vendégek között rendszeresen fordult meg Krúdy Gyula, aki itt írta a Szindbád-történetek jelentős részét. Az államosítás után a kávéházból egy ideig diákmenza lett, majd 1956-tól ismét visszanyerte eredeti funkcióját. A kávéházhhoz presszó és grill is csatlakozott, ahol akár hajnalig lehetett mulatni. Majd ismét visszalépés történt, amikor önkiszolgáló étterem nyílt a térben. 1984-ben felújították és nyílt meg a Lido Belvárosi Kávéház, amit a rendszerváltás után hamar kaszinóvá alakítottak át. Az elnevetés maradt, a funkció az ezredfordulón megváltozott, akkor diszkóvá alakították át, néhány évvel később pedig korhű felújításon esett át, majd nem sokkal később bezárt. A Duna felőli oldal is számos átalakításon ment keresztül, a Bálnába való átköltözéséig itt működött a Budapest Galéria, mellette változó profilú üzletek váltották egymást. Az épületet megvásárló új tulajdonos 2015-ben kezdett neki a teljes felújításnak. A palota jelentős funkcióváltáson ment keresztül: a lakásokból szállodai szobák és lakosztályok lettek,

Az épületet korábban hivatalosan sosem viselte a Matild nevet, most azonban, bő évszázaddal megépítése után, „legalizálódott” az elnevezés, és felújítva Matild Palota névvel nyílt meg luxusszállodaként, amely magában foglal egy éttermet, kávéházat és egy tetőtéri bárt is.

Az étterem terasza nem a Puhl és Dajka Építész Iroda tervei alapján készült, ám kérésüknek megfelelően szerkezetileg nem építették egybe a homlokzattal

~ A Spago by Wolfgang Puck étterem nem csak a szállóvendégek, hanem a városból érkezők számára is nyitott, látogatói jóformán független életet élhetnek az épületen belül

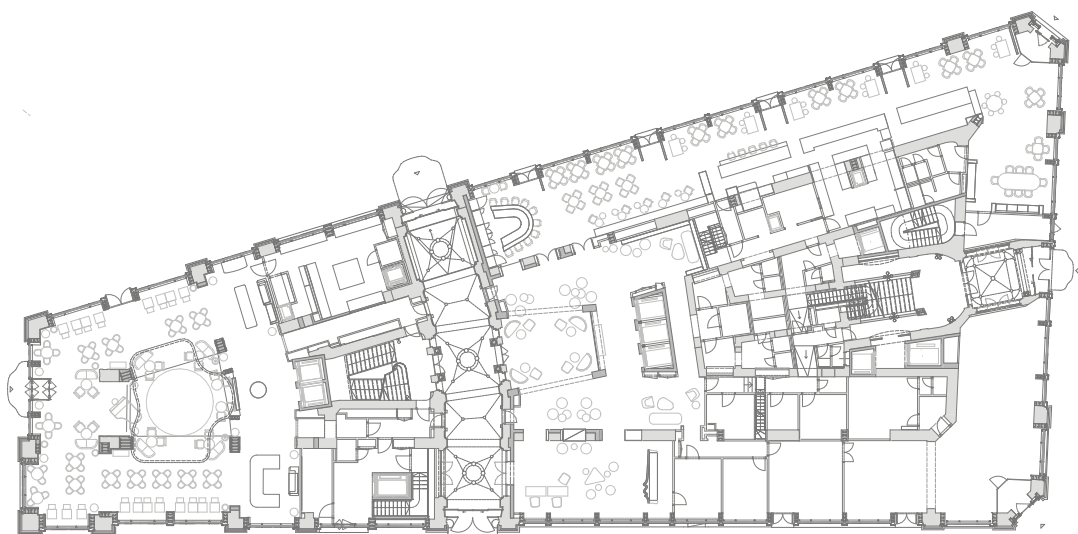
~ A történeti térben újra megnyíló kávéházzal nagyon fontos budapesti hagyományt elevenített fel a beruházó

◀ A díslépcsőház üvegteteje jó benapozást biztosít a konferenciaterbe érkezőknek

▶ A földszint alaprajzon jól kivehető, hogy a balra található kávéház külön életet él

~ A galériaszinten elhelyezett kongresszusi termeket és a kávéházat két üveghíd fűzi egybe

a közös terekből lobbí, a korábbi üzlethelyiségekből és kiállítóteremből étterem és konferenciatermek. Mindez a terek és a közlekedési útvonalak teljes mértékű újragondolását igényelte úgy, hogy közben érvényesíteni kellett az épületre vonatkozó műemléki szempontokat is. Részben mintául szolgálhatott az ikerépület pár évvel korábbi, szintén szállodává történő átalakítása is. Az immár ténylegesen Matild néven futó projekt során a palota luxusszállóvá alakult át, amely külső megjelenésében korhű módon újult meg, belső kialakításában megtartva az eredeti épület DNS-ét: alapvetését, szellemiségét és legfőbb térelemeit az új igények szerint alakították át. Sikeresen visszakaphatta megkopott pompáját, korabeli eleganciáját. A külső szemlélő alapvetően az épület rendbetételét, megtisztulását veheti csak észre, a részletek inkább az utcáról nem látható belső terekben rejlenek.

Az átépítésnek ötvöznie kellett a műemléki igényeket a Marriott szállodalánc The Luxury Collection brandje által állított magasfokú szolgáltatási elvárásokkal. A legmagasabb igényekre vágyó vendégek a Szabad sajtó út felől léphetnek be az épületbe, ahol a korabeli kocsibejáró passzázs nyújt számukra „aha” élményt. A világos, magas légterű, szecessziós hatású díszítésekkel és némi modern, de a múlttal jól harmonizáló elemmel kiegészített térség felett két, decens, üvegkorlátos híd lebeg keresztül, amelyek a galériaszinten kötik össze a két épületszárnyat. Mivel maga a passzázs a recepció kialakítására nem volt alkalmas, így a vendéget át kell vezetni a Duna felőli szárny belső udvarába, amely felfelé átriumszerűen nyitott, üvegtetővel fedett, így kellőképpen világos, egyben jól örökíti át a gangos térszerkesztés hagyományát. A Puhl Antal és Dajka Péter által megalkotott építészeti tér alapvetően arra törekedett, hogy az épület eredeti sémáját úgy formálja át, hogy az új funkció a korábbi karakterisztikát megtartva épülhessen bele a házba. Az újonnan bekerülő, teljesen modern elemek pedig, például a gyorsliftek, ahol lehet, kellőképpen visszalépnek a háttérbe, akár transzparensnek is maradnak. Kivételt képeznek a teljesen új térképzések, például a korábbi padlásszinten elhelyezett loft

szobák, amelyek az első három emelet klasszikus kialakítású lakosztályaival ellentétben ténylegesen maibb megfogalmazást kaptak. A kellő terek kialakításához a tetőt némiképp meg is kellett emelni, az utca felől pedig lamellák rejtik a szobákat úgy, hogy a külső összhatás ezáltal csak a legkisebb mértékben sérüljön. A másik kortárs hozzátoldás az épülethez a tetőn elhelyezett tetőtéri bár The Duchess néven, amely a mai szállodák elengedhetetlen kelléke. A körpanorámát kínáló, decensen elhelyezett üvegkubus óvatosan lép ki az épület kontúrjából, látványa a perspektíva miatt csak távolról – például a Duna túlsópartjáról – vehető ki. A keleti szárnyba ismét kávéház költözött, középen kiemelhető körszínpaddal, amely éjszaka lokállá alakulhat át. A kávéház, akárcsak a Duna utcai fronton végighúzóódó Spago étterem nem csak a szállóvendégek, hanem a városból érkezők számára is nyitott, látogatói jóformán független életet élhetnek az épületen belül. Az étterem az utcai oldalon masszív árnyékolórendszerrel ellátott teraszt is kapott. A vendéglátótereket az alagsorban kialakított konyhák látják el, a földszinten csak egy előkészítő és egy üvegablakokkal feltárt látványcukrázat segíti azok működését. A szobák és lakosztályok vezérmotívuma a hagyományos, leginkább a szecesszióra épülő hangulatba némi kortárs gondolat ötvözése egy-egy bútordarabbal, kiegészítővel, festménnyel. A fürdőkben következetesen vonul végig a budapesti fürdőkultúrát idéző keleties hatás a mozaikokkal dekorált fürőkben kialakított káddal vagy zuhannyal. Nagysága ellenére kellőképpen tagolt, emberléptékű lett az új belső tér, amely jól bevonja a korábban már meglévő elemeket: függőfolyósókat, belső udvarokat. A Váci utca felől nyíló díslépcsőház például új értelmet nyert azzal, hogy a galériaszint konferenciatermei innen a szálloda működésétől függetlenül is kellő eleganciával érhetőek el. Emellett számos intim tér és zug oldja fel a belső teret, amit a luxusszálloda-iparban nélkülözhetetlen elegáns és megnyugtató – főleg a sötét tónusokra, visszafogott mértékű aranyhasználatra építő – színvilág és süppedős, meleg textúrák erősítenek.

~ A liftakna üvegezett hátfala
meghagyja a fedett belső udvar
légiességét

~ A recepció a belső udvarból
kialakított előtérből nyílik, amit
múltidéző fényképfal gazdagít

~ Az egész házra jellemző
számos intim zug egyike:
a lobbí pihenősarka

~ A nyugati belső udvar meghagyta a pesti bérházak jellegzetes örökségét, a gangos kialakítást

◀ Az átriumos kiképzésű lobbifellett konferenciatermek előtere található

▷ A Váci utca felől nyíló díszlépcsőházból régen lakások nyíltak, most innen kapott külön bejárást a konferenciaterület is

~ A Matild Palota egy egyedülálló, 700 éttermi férőhellyel rendelkező társasági központtá alakult át

~ A bárpult kékes üvegmozaik mintázata visszaköszön a szálloda legtöbb fürdőszobájánál is

~ Az egyedi kialakítású szobák arculatát a szecessziós hatású díszítőelemek és a mai bútorzat jellemzi

› A négy kategóriába sorolt szobák közül a lakosztályokhoz különálló kádas, olasz márvánnyal burkolt fürdőszoba jár

◀ A loft-szint szobáit a fiatalos hangulat és a kortárs képzőművészet jellemzi

~ A tetőterasz és az üvegkubusban kialakított bár finoman a város fölé emelkedik

Tervezés éve: 2015-2020
Befejezés éve: 2021
Nettó alapterület 11923,21 m²
Szintterület 14267,40 m²

Generáltervező:
PUHL ÉS DAJKA ÉPÍTÉSZ IRODA KFT.
Vezető építész tervezők:
PUHL ANTAL DLA, DAJKA PÉTER
Projektépítész: TAKÁCS GABRIELLA
Belsőépítész: MARIA VAFIADIS
(MKV DESIGN, London)

és GABRIELLA KOVÁCS
Művészettörténész szakértő: BOR FERENC
Épületszerkezetek: DR. BECKER GÁBOR

Generálkivitelező:
LAKI ÉPÜLETSZOBRAÁSZ ZRT.
Lebonyolító: CÉH ZRT.

Beruházó: MELIS INVESTMENT KFT.
(szállodaigazgató: MR. EMRE PASLI;
projektmenedzser:
MR. TOLGA M. DEMIRTAS)

